

ע א ב ג מ"י פ"ט מה' מנתת עניים ב"ה סמנ עשין קטב טושיע ד"ר ק"י נ"ט טעין: ד
 ע א ד ה מ"י ט"ה ס"ו ו טושיע ט"ה טעין: ד
 עב ז מ"י פ"ד מה' מקיפה ה"ל ע סמנ לזון קטב טושיע ח"מ ק"י נ"ט טעין ח"מ:
 ע ג ה מ"י פ"ט מה' מנתת עניים ב"ה סמנ עשין קטב טושיע ד"ר ק"י נ"ט טעין: ד
 ע ד ה מ"י ט"ה ס"ו ו טושיע ט"ה טעין: ד
 עה ב מ"י ט"ה ס"ו ו טושיע ט"ה טעין: ד
 עה ב מ"י ט"ה ס"ו ו טושיע ט"ה טעין: ד
 עה ב מ"י ט"ה ס"ו ו טושיע ט"ה טעין: ד

פדיון שבויים מצוה רבה. והא דלמור צפרק בני העיר (מגילה דף כ"ו) אין מוכרין ס"ת אלא ללמוד תורה ויוליא אשה ולא קמי פדיון שבויים שמה מילתא דשפיטא היא ולא צילטרין למימני: **ומתחלקת בנ' מפני שהיא בדיני ממונות.** וא"ת מהאי טעמא נמי תהא נגבית בנ' ופ"רת לפי שהיא ידוע כסוס של כל אחד ואחד כמה ית": **ולשנותה דבר מה שירצו.** נראה לר"ת דיכולים לשנותו אף לדבר הרשות אע"ג דלמיינין בערין בפי"ק (דף ו: וס) האי מאן דנדה שרגא לני כנשתא אסור לשנותה לדבר הרשות ואמר נמי הסא האומר פרוטה זו ולדקה עד שלא צאה ליד הגבאי מותר לשנותה משנצאה ליד הגבאי אסור לשנותה (ו) לדבר הרשות הכא שני העיר משנים אותה לפניו מותר לשנותה אפילו לדבר הרשות ואפילו צאה ליד הגבאי וכן היה ר"ת ונהג למת מעות הקופה לשומרי העיר לפי שעל דעת

העיר ומוניס"ג אותם: **ב"ה דרבא אכפיה** אחר היה עמו דאין עושין שררה על הצבור פחות מנ" ואלו חשיב ליה פ"מני כבודו של רבא: **אכפיה** רב נתן. וא"ת והא צפרק כל הבשר (חולין דף קי: וס ד"ה ג) אמר כל מ"ע שמתן שררה (כמוצה) צלדה אין צ"ד של מטה מזהירים עליה וצ"ד דקה כמידי כי פחות תפתח את ידך לו וכמידי כי בגלל הדבר הזה יצרכך (דברים טו) ואר"י דהאי כפיה צדצרים כמו כפיה (ו) ועל צפרק נערה שנתפתחה (כמוצת דף ג.) ועוד תירך להא קצלו עליהם שיטופו אותן הגבאי ור"י נראה דלדקה כופין משום דלית לה לזו דלכמידי זה לא תאמץ את לצדק ולא תספוך וגו' ולר"י צ"ל נראה דהא דאין צ"ד מזהירין על מלכות עשה שמתן (ו) שכן צלדה היינו דאין נעשין וכן משמע ציושולמי המוכר את הספינה והיא כלל הבשר (סס) דלח הוה מוקיר צבוס וכפמיהו ואמר להו צנקהו ה"פ אינכס מזהרין להכריחו עד שיעברו כשכל מלכות עשה דלס א"ל עשה סוכה ולולב ואינו עושה מכין אותו עד שתלא נפשו דלמור כסוכת (כמוצת דף פו: וס) וע"ע מוס' כמותות ד"ה אכפיה ומוס' חולין ק: ד"ה לני דין אמת אמתו. אמת לאפוקי דין מרומה אע"ג שהעדים מעידין אותו (ו) אין מתמסרין אותו מן שידועים שמשקרים

פדיון שבויים מצוה רבה היא אמר ליה רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמור רבנן דפריון שבויים מצוה רבה היא א"ל דכתיב ויהי כי יאמרו אלך אנה נצא ואמרת אליהם כה אמר ה' אשר למוות למוות ואשר לחרב לחרב ואשר לרעב לרעב ואשר לשבי לשבי ואמר רבי יוחנן כל המאוחר בפרסוק זה קשה מחבירו חרב קשה ממות (ו) אי בעית אימא קרא ואי בעית אימא סברא אי בעית אימא סברא האי קא מינוול והאי לא קא מינוול ואבע"א קרא יקר בעיני ה' המותר לחסידיו רעב קשה מחרב איבעית אימא (ו) סברא האי קא מצטער והאי לא קא מצטער איבעית אימא קרא (טובים היו חללי חרב מחללי רעב שבי [קשה מכולם] דכולהו איתנהו ביה: תנו רבנן (ו) קופה של צדקה נגבית בשנים ומתחלקת בשלשה נגבית בשנים (ו) שאין עושים שררות על הצבור פחות משנים ומתחלקת בשלשה כדני ממונות תמחוי נגבית בשלשה ומתחלקת בשלשה שגוביה וחלוקה שוים תמחוי בכל יום קופה מערב שבת לערב שבת תמחוי לעניי עולם קופה לעניי העיר וירשאים בני העיר לעשות קופה תמחוי ותמחוי קופה להשנותה לכל מה שירצו וירשאים בני העיר להנות על המדות ועל השערים ועל שער פועלים ולהעיס על קיצתן אמר מר אין עושין שררות על הצבור פחות משנים מנא הני מילי אמר רב שררות הוא דלא עבדי והא הימוני מזהימן כפייה ליה לרבי חנינא דאמר רבי חנינא מעשה ימינו רבי שני אחין על הקופה מאי שררותא דאמר רב נתן אמר רבה בר אבהו לפי שמשמשכנין על הצדקה ואפילו

שני כולו איננה ציט. שהוא ציד העכו"ם לעשות צו כל חפלו אם למות ואם לחי (למחצן) אם לרעב: **מפני שהיא דיני ממונות.** ולכיל ולמת לכל אחד כפי טפלים המלוין צו: **שגבויס ותוקע שופ.** גבוי יוס מדי יוס כפי דקמתי לקמיה לפיכך אין גבוי צבאים שלא יצטרכו לטרוח ולצקס את השלישי לחלק: **לעשות קופה סמוחי.** לחלק לעניי עולם אם ירצו עליהם: **לספוט על המות.** להגדיל סתם העיר או להקטין: **ועל השערים.** שער חטין והיין שלא ימכרנה שנה זו וימר מכך וכך דמים: **לספוט על צדיקהס.** לקנות את העוזה על קילת דצדיקהס להקטיס מדת דין מורה: **הא פמיני מוסימן.** יחד להיות גוצר: **שני אחיס.** לגבי המנותא כחד דמו: **מאי שררוסיס.** דקופה דקאמרת עליה לפי שאין עושין שררה על הצבור כו': **אפילו בע"ש.** שיש פתחון פה לנעשה צו לומר טרוח אני: **ופקדסי וגו'.** אלמלא אסור למשכן: **אמדי.** עשירי: **גבאי דדקה.** המשכילים אל דל מהו דרין: **מלמדי סיניקות.** מלדקי רביס ששלמדן ומתחין אותן דרין טובה: **שכסיתס להמוניס.** ששיית רגיל ללמוד צלמונה וללמד ולשצ על גבס תמיד: **דעסאי לספס.** העוסקים מצורה תמיד מאי כמידי צה: **לפרוטס וזס ומהו.** הפני חמשד שלל יאמרו זה הגובה יחיד דעמו לגנוב: **אלו זס פורס להמוס וזס לשער.** זה לגבות ממונת השער זה לגבות מיושצי המנות וללמד שירלו שגבוי כלחד: **לא יתנס לומר יוסו.** שלא יאמרו מעות של דקה הוא גונב: **פורטיין.** פרוטות שגבו לוקמין ידני כסף לפי שהפרוטות של מושת מחלדות: **ואין פורטיין לעלמס.** פן יחסדוס שפורטיין צול: **אין מונין אותס שניס שניס.** פן יאמרו שניס הוא נוטל ואינו מונה אלא אחד: **אליפי דני נישפס.** מחללות של בית הכנסת משום דמוזני להו ממונת הקופה: **ואמאי**

תורה אור השלם
 1 וקנה כי יאמרו אליך אנה נצא ואמרת אליהם כה אמר ה' אשר לצדק לצדק ואשר לרעב לרעב ואשר לרעב לרעב ואשר לשבי לשבי וימרו טו ב וק' בעיני ה' הקוהה לחסידיו: תלמיט טקט טו ב טובים היו חללי חרב מחללי רעב שבי וצבוי מן קודים מתנבט שר' אבה ט
 4 ותם יקרה את הקרב ואת התבלת ואת הארץ ואת חולעת השני את הששו: שמת כח ה
 5 והיו בניו יקרו ויורשו לקני תבון ופקדיו על כל ימיהו ל כ
 6 והמשכילים יזוהרו בדרך הרקיע ומצדקי דרביס בכוכבים לעולם ועד:
 7 כן יאבדו כל ארבעי ה' והאיבי כצאת השמש בגבורתו ותשקט הארץ ארבעים שנה:
 שופטים ה א

גליון הש"ס
 תוס' ד"ה כי ב"ה מפני בבדו של רבא וקטן דלמלא כדריה דף כ עכ"ט גיטין דף ג ע"ב מסהרין דף יא ע"ב:

הגהות הב"ח
 (א) נמי רעב קטס מרמז גביעית אמת קרא ואביעית אימא סברא ב"ה ס"ה א"ל קא מלעסר: (ב) שם א"ל לאו ה"ה האיראני מליכר ענין ללא חויל ל: (ג) שם אין מונין אותן משום שתיס אלא: (ד) תוס' ד"ה ולעטמ וכו' משפ"ל ליד הגבאי אסור לענות: הכא מ"ל ומינת לדבר השמות מתקן: (ה) ד"ה אכפיה וכו' כמו כפיה רב פסא לרב יחודה עכ"ל: (ו) בא"ד שמתן שכרה כמותה נלדי:

רבינו גרשום (המשך)
 בקופה. ואפי' בע"ש שררתי אינשי בחיקין מאכלס: הא דאמריד. אם אומדן אותו שהוא שער ומבאן ליתן ממשכנין אותו בעל כרחו והא דלא אמריד שיהיה לו מה ליתן אם (לוח) [לית] ממשכנין עליו נאמר שקל מיניה [ו] מאה וזו לצדקה. והוא אמריד שהיה עשיר גדול: זה דין. שהיה עשיר גדול: זה דין. שמשכיל ליתן הדין לאמת. ומצדקי הרבים אלו גבאי צדקה שמענין בני אדם ליתן צדקה ומצדקי אותן: שבתק לאומות. שיהיה מלמד תינוקות כלומר את הית מלמד עניין לא היית מבטל לעמוד בגינה: דעתי עליהו. על התנוקות שלא תתן זמור הרקיע לעתיד לבא ולנבאן צדקה תנו אור הנוכבים רבנן עעמן מאי ליהו אור יוסו הו: כצאת השמש כבבורתו. דעתי מלוח: לפרוש זה מהו. בשוק משום חשדו שלא יחשדו זה לזה שא' מהם יתן לתוך כיסו ולא ליכס של צדקה אבל ראוי לפרוש זה לשער לשאלו הצדקה וה לחנות משום דקדבתי לו להו: פורטיין לאחרים. שאם יש ביכיס של צדקה פרוטות ורצו לחלפן כסף פורטיין לאחרים חלפי לאחרים ולא לעצמן שלא יחשדו אותם שאם יש ביכיס בצדקה: אין מונין אותן שתיס שתיס. כשפורטיין לאחרים אלא מזה אמת אמת שלא ישע: לא יתיב מר זה. אציפי. אמוצאלות שפורטיין על כותלי בית הכנסת והיו קניות מצדקה: מחללות. ששוכבין עליון עניי: כבוד דח.

פדיון שבויים מצוה רבה היא אמר ליה רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמור רבנן דפריון שבויים מצוה רבה היא א"ל דכתיב ויהי כי יאמרו אלך אנה נצא ואמרת אליהם כה אמר ה' אשר למוות למוות ואשר לחרב לחרב ואשר לרעב לרעב ואשר לשבי לשבי ואמר רבי יוחנן כל המאוחר בפרסוק זה קשה מחבירו חרב קשה ממות (ו) אי בעית אימא קרא ואי בעית אימא סברא אי בעית אימא סברא האי קא מינוול והאי לא קא מינוול ואבע"א קרא יקר בעיני ה' המותר לחסידיו רעב קשה מחרב איבעית אימא (ו) סברא האי קא מצטער והאי לא קא מצטער איבעית אימא קרא (טובים היו חללי חרב מחללי רעב שבי [קשה מכולם] דכולהו איתנהו ביה: תנו רבנן (ו) קופה של צדקה נגבית בשנים ומתחלקת בשלשה נגבית בשנים (ו) שאין עושים שררות על הצבור פחות משנים ומתחלקת בשלשה כדני ממונות תמחוי נגבית בשלשה ומתחלקת בשלשה שגוביה וחלוקה שוים תמחוי בכל יום קופה מערב שבת לערב שבת תמחוי לעניי עולם קופה לעניי העיר וירשאים בני העיר לעשות קופה תמחוי ותמחוי קופה להשנותה לכל מה שירצו וירשאים בני העיר להנות על המדות ועל השערים ועל שער פועלים ולהעיס על קיצתן אמר מר אין עושין שררות על הצבור פחות משנים מנא הני מילי אמר רב שררות הוא דלא עבדי והא הימוני מזהימן כפייה ליה לרבי חנינא דאמר רבי חנינא מעשה ימינו רבי שני אחין על הקופה מאי שררותא דאמר רב נתן אמר רבה בר אבהו לפי שמשמשכנין על הצדקה ואפילו

בע"ש אינו והא כתיב ופקדתי על כל לוחציו ואמר ר' יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב ואפי' על גבאי צדקה לא קשיא דהא דאמיד הא דלא אמריד כי הא דרבא אכפיה לרב נתן בר אמי ושקיל מיניה ארבע מאה זווי לצדקה והמשכילים יזוהרו כוזהר הרקיע וגו' (ו) המשכילים יזוהרו כוזהר הרקיע) זה דין שדן דין אמת לאמתו ומצדקי הרבים ככוכבים לעולם ועד אלו גבאי צדקה במתניתא תנא והמשכילים יזוהרו כוזהר הרקיע זה דין שדן דין אמת לאמתו וגבאי צדקה ומצדקי הרבים ככוכבים לעולם ועד אלו מלמדי תינוקות כגון מאן אמר רב כגון רב שמואל בר שילת דרב אשכחיה לרב שמואל בר שילת דהוה קאי בגינתא א"ל שבקתיה להימונתך אמר ליה (ו) הא תליסר שנין דלא חוויא לי והשתא נמי דתנאי (ו) עלויהו (ו) רבנן אין אמר רבינא וואהבו כצאת השמש כבבורתו ת"ר (ו) גבאי צדקה אינן רשאיין לפרוש זה מזה אבל פורש זה לשער זה לחנות (ו) מצא מעות בשוק לא יתנם בתוך כיסו אלא נותנן לתוך ארנקי של צדקה ולכשיבא לביתו ימלא כיוצא בו יהיה נושה בחבירו מנה ופרעו בשוק לא יתנו לתוך כיסו אלא נותנן לתוך ארנקי של צדקה ולכשיבא לביתו ימלא (ו) תנו רבנן גבאי צדקה שאין להם עניים לחלק פורטיין לאחרים ואין פורטיין לעצמן גבאי תמחוי שאין להם עניים לחלק אלא אחת אחת אמר אביי מריש לא הוה רבי אציפי דבי כנישאתא כיון דשמעה להא דתנאי ולשנותה לכל מה שירצו והוה יתיב אמר אביי מריש הוה עביד מר תרי כיסין חד לעניי דעלמא וחד לעניי דמתא כיון דשמעה להא דאמר ליה שמואל לרב תחליפא בר אבדימי עביד חד כיסא ואחתי

הקיע היינו רקיע שעל ראשי המיות שמוהרין מוככיס שאלור הסתמה והאי דקאמר רבנן מאי אמר רבינא דעניא וואהבו כלאת היא שצעמים מאור חמה של עשקי (ו) כמפרש מרגום של רני ושמי (וכיח' ג:)

הקיע היינו רקיע שעל ראשי המיות שמוהרין מוככיס שאלור הסתמה והאי דקאמר רבנן מאי אמר רבינא דעניא וואהבו כלאת היא שצעמים מאור חמה של עשקי (ו) כמפרש מרגום של רני ושמי (וכיח' ג:)

הקיע היינו רקיע שעל ראשי המיות שמוהרין מוככיס שאלור הסתמה והאי דקאמר רבנן מאי אמר רבינא דעניא וואהבו כלאת היא שצעמים מאור חמה של עשקי (ו) כמפרש מרגום של רני ושמי (וכיח' ג:)

הקיע היינו רקיע שעל ראשי המיות שמוהרין מוככיס שאלור הסתמה והאי דקאמר רבנן מאי אמר רבינא דעניא וואהבו כלאת היא שצעמים מאור חמה של עשקי (ו) כמפרש מרגום של רני ושמי (וכיח' ג:)

הקיע היינו רקיע שעל ראשי המיות שמוהרין מוככיס שאלור הסתמה והאי דקאמר רבנן מאי אמר רבינא דעניא וואהבו כלאת היא שצעמים מאור חמה של עשקי (ו) כמפרש מרגום של רני ושמי (וכיח' ג:)

הקיע היינו רקיע שעל ראשי המיות שמוהרין מוככיס שאלור הסתמה והאי דקאמר רבנן מאי אמר רבינא דעניא וואהבו כלאת היא שצעמים מאור חמה של עשקי (ו) כמפרש מרגום של רני ושמי (וכיח' ג:)

הקיע היינו רקיע שעל ראשי המיות שמוהרין מוככיס שאלור הסתמה והאי דקאמר רבנן מאי אמר רבינא דעניא וואהבו כלאת היא שצעמים מאור חמה של עשקי (ו) כמפרש מרגום של רני ושמי (וכיח' ג:)

הקיע היינו רקיע שעל ראשי המיות שמוהרין מוככיס שאלור הסתמה והאי דקאמר רבנן מאי אמר רבינא דעניא וואהבו כלאת היא שצעמים מאור חמה של עשקי (ו) כמפרש מרגום של רני ושמי (וכיח' ג:)

הקיע היינו רקיע שעל ראשי המיות שמוהרין מוככיס שאלור הסתמה והאי דקאמר רבנן מאי אמר רבינא דעניא וואהבו כלאת היא שצעמים מאור חמה של עשקי (ו) כמפרש מרגום של רני ושמי (וכיח' ג:)

(א) נראה דהא דאין צ"ד מזהירין על מלכות עשה שמתן (ו) שכן צלדה היינו דאין נעשין וכן משמע ציושולמי המוכר את הספינה והיא כלל הבשר (סס) דלח הוה מוקיר צבוס וכפמיהו ואמר להו צנקהו ה"פ אינכס מזהרין להכריחו עד שיעברו כשכל מלכות עשה דלס א"ל עשה סוכה ולולב ואינו עושה מכין אותו עד שתלא נפשו דלמור כסוכת (כמוצת דף פו: וס) וע"ע מוס' כמותות ד"ה אכפיה ומוס' חולין ק: ד"ה לני דין אמת אמתו. אמת לאפוקי דין מרומה אע"ג שהעדים מעידין אותו (ו) אין מתמסרין אותו מן שידועים שמשקרים כדדרשנין (כפסדהרין דף ק: ו) [ל"ל כשעטות ל:] לאתמו שלל יפו את הדין [וע"ע מוס' מגילה טו: ד"ה זח:]
 ר"י דלריך לומר דרקיע מזהיר טפי מנוככיס דהא צ"פ אלו עוצרין (פסחים מט: וס ד"ה ג) משמע דגבאי דקה עדיפי ממלמדי תינוקות דלמור לא מלא בת מלמד חסס ישא בת גבאי דקה לא מלא בת גבאי דקה ישא בת מלמדי מיונקות דרקיע כי מלא צפרקי דרצי אליעזר דרקיע דהאי קרף להמשכילים ויהיו כוזהר ורבנן מאי אמר רבינא דעניא וואהבו כלאת היא שצעמים מאור חמה של עשקי (ו) כמפרש מרגום של רני ושמי (וכיח' ג:)

